

Fiil Çatısı - 1

1. (I) Edebiyat eleştirisini romanla sınırlı tutmamak ve eleştiriyi siyasetin diliyle kaleme almak 19. yüzyıl Rusya'sında neredeyse bir gelenektir. (II) Fakat "Babalar ve Oğullar"a gelen karmakarışık tepkilerden kantarın topuzunun bir parça kaçtığı anlaşılıyor. (III) Taraflı eleştirmenler, Bazarov'un şahsında Turgenyev'e ateş püskürürken başka bir grup da onu kutluyordu. (IV) Lehte ve aleyhte yazarlar oldu. (V) Romanda dönemin ünlü radikal eleştirmenlerinden Dobrolyubov'un hicvedildiği de rivayet edildi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Birine adanmış eser, var olduğu müddetçe o kişiyi de yaşatacaktır. Yazar, eserini adadığı kişiye küçük bir ölüm-
I
süzlük armağan eder. O hâlde ithaf için yazarın alçak
II
gönüllüğü, cömertliği de diyebiliriz. Yazar, o zamanlarüstü
III
varoluşu sevdiği kişiyle de paylaşacaktır. Zira yazarın
IV
içindeki yazma cesaretine o sebeptir.
V

Bu parçada numaralanmış yüklemlerden hangisi geçişli bir fiil değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem nesne alabilirken cümlede nesne kullanılmamıştır?**

- A) Davetilere hizmet etmesine herkes şaşırmıştı.
B) Yağmur yağınca sular, yığının üzerinden akardı.
C) O anda dedesinin ne kadar zayıfladığını anladı.
D) Akşama kadar ara vermeden çalışıp bitirdi.
E) O iş de bitince yorgunlukla saatine baktı.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözde özne kullanılmamıştır?**

- A) Türü ve yazılış amacı ne olursa olsun her yazı, bir konu üzerine kurulur.
B) Millî takım ilk on dakikadaki tutukluğunu atarak iyice açıldı.
C) Yeni çekilecek bir dizi için oyuncu seçimleri bu otelde yapılacaktı.
D) Okulun bulunduğu mahalledeki çöpler gönüllü öğrenciler tarafından toplandı.
E) Kalabalık ve dar sınıflar, on dakikalık teneffüslerde iyice havalandırılmalıdır.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne, yüklemde belirtilen işi yapan değil yapılan işten etkilenen durumundadır?**

- A) Kılıcını uşağına verirken bize doğru bakmaya başladı.
B) Bu işi bitirir bitirmez yeni bir iş kuracaktı.
C) Surları döven topların sesleri iç mahallelerden bile duyuluyormuş.
D) Avukatın söyledikleri, bizleri de mahkeme başkanını da memnun etti.
E) Camı elimle silip sokakta yürüyen insanlara baktım.

6. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi nesne-yüklem ilişkisi yönüyle diğerlerinden farklıdır?**

- A) Her yaz en az yüz dönüm kimyon ve nohut yoldı.
B) Günümüz çocuklarının çoğu, bilgisayarını oyuncak gibi kullanıyor.
C) Oğlum bir haftadır günde beş saatten fazla uyumuyor.
D) Ev sahibi konuklarına buzlu şerbet ikram etti.
E) Yazıları tozdan okunmayan kitabın kapağını nemli bezle sildi.

7. Bütün değerli sanatçılar gibi ölümünden sonra da büyüdü. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi çatısı bakımından bu cümle ile özdeşir?**

A) Gelecek kuşaklar onu bizden daha iyi anlayacak belki de.
B) Çekingen adımlarımı sayarak parka doğru yürüyordum.
C) Yanındaki adamların gülüşlerini göz ucuyla görebiliyordu.
D) Günler sonra eve gelen bir mektup hepimizi heyecanlandırdı.
E) Edebiyatımızın şiirle dolu hikâyeleri bu dönemde yazıldı.

8. (I) Batı tiyatrosunun üstün örneklerinin Türk tiyatrosunun gelişmesinde yol gösterici olduğunu belirtiyorlar. (II) Tuluatın, henüz tiyatronun ne olduğunu bilmeyen halkın beğeni düzeyini aşağıya çektiğini öne sürüyorlar. (III) Karagöz, orta oyunu gibi türlerin kendi içlerinde korunarak yaşatılmaları gerektiğini söylüyorlar. (IV) Bir başka kesim de geleneksel tiyatro türlerinin içerik ve biçim olarak çağdaşlaştırılarak günümüze taşınması gerektiği üzerinde duruyor. (V) Bu alanda da yeterli bilimsel çalışma yapılmamıştır. **Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi özne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. “Cihannüma sayesinde ilk kez bizim coğrafya bilgilerimizden yararlanılmıştır.” **cümlesinde kullanılan eylemin çatı özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?**

A) Edilgen – geçişsiz
B) İşteş – geçişli
C) Ettirgen – geçişli
D) Etken – geçişsiz
E) Oldurgan – geçişli

10. (I) Babam Kur'an'ın arkasına yazmış benim doğduğum tarihi. (II) Sonra da nüfusa kaydettirmiş beni. (III) Pek sevinmiş erkek olmama. (IV) Benden önce iki kız, benden sonra bir kız; böylece dört kardeş oluvermişiz. (V) İstanbul'da, Beyazıt'ın arkalarında, Soğanağa dedikleri bir yerde dünyaya gelmişiz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin çatı özellikleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. geçişlidir.
B) II. ettirgendir.
C) III. dönüşlüdür.
D) IV. etkendir.
E) V. edilgendir.

11. Bitişliğimizdeki Nigâr Hanım'ı gördüm biraz önce. Nigâr Hanım, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın kız kardeşi. Tanpınar da orada oturuyor. Fakat her zaman buraya gelmiyor, arada sırada uğruyor. Belki de yurt dışına gidiyor bazen.

Bu parçada numaralanmış eylemlerden hangisi nesne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. (I) Kırk yıllık dostluk bağlamıştı beni Sabri Esat'a. (II) Zekâsı, esprileri ve şiirleriyle bütün arkadaşlarını etkilerdi Sabri Esat. (III) Fransa'daki yükseköğrenim yıllarında çok şey kattı bu değerlerine. (IV) Ama ne yazık ki büyük şeyler vadederken sanattan koparak daha az verimli olacağı bilim ve gazetecilik alanına kaymakta gecikmedi. (V) Bu yüzden eşsiz “Cyrano de Bergerac” çevirisine rağmen şair olarak değil profesör olarak tanındı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde öznesine göre etken, nesnesine göre geçişsiz bir fiil kullanılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

